

હંગામી બંધિયાર જગ્યાના ભયસ્થાનો

ઓગસ્ટ - ૨૦૦૭

શું તમે વિચારી શકો કે ચિત્રમાં દર્શાવેલ પાઈપના ખુલ્લા ભાગને કાળા પ્લાસ્ટીક વડે ઢાંકી દેવાથી ભયજનક બંધિયાર જગ્યા બની શકે? હા આમ કરવાથી ભયજનક બંધિયાર જગ્યા ઉત્તપન્ન થઈ શકે છે. બે કામદારોએ, પાઈપને અંધકારમાં નિરીક્ષણ કરવા માટે પાઈપના ખુલ્લા ભાગને કાળા પ્લાસ્ટીક વડે ઢાંકી દીધું હતું. દુર્ભાગ્યે, લગભગ ૧૫૦ ફૂટ દુર અને આ જગ્યાથી ઘણા બધાં માળ નીચે એક નાઈટ્રોજન ની ખુલ્લી પાઈપ આવેલી હતી. નાઈટ્રોજન વહીને, પાઈપના ઉપરોક્ત છેડા સુધી આવી ગયો. પાઈપના ખુલ્લા ભાગને ઢાંકેલા પ્લાસ્ટીકને કારણે નાઈટ્રોજન કામગીરીની જગ્યામાં એકઠો થઈ ગયો જેને કારણે વાતાવરણમાં પ્રાણવાયુની અછત સર્જઈ.

પ્લાસ્ટીક પાસે રહેલો એક કામદાર નાઈટ્રોજન માં ગુંગળાઈને મૃત્યુ પામ્યો અને બીજો ખુબ ગંભીર ઈજા પામ્યો. આ જગ્યાની આજુબાજુ બીજા ઘણાં માણસો કામ કરતાં હતા, પરંતુ પ્રાણવાયુની ખામીવાળું વાતાવરણ કામદારો પર એટલું ઝડપથી ફરી વળ્યું કે તેમને તેઓ ભયજનક પરીસ્થિતિમાં છે તેની ખબર જ ન પડી અને તેઓ બચાવ માટે ભૂમો પણ ન પાડી શક્યા.

આ ઘટનાની જાણ ત્યારે જ થઈ જ્યારે નજીક કામ કરતાં કોઈએ પ્લાસ્ટીક નીચે રહેલો હાથ જોતાં કારીગરને બોલવ્યો, છતાં તેના તરફથી કોઈ જવાબ ન મળ્યો.

શું તમે જાણો છો ?

- હવાનો પ્રવાહ અને અવરજવર કોઈપણ રીતે બંધ થઈ જવાથી શ્વસન માટે સલામત વાતાવરણ ન મળતાં ભયજનક બંધિયાર જગ્યા ઉત્તપન્ન થઈ શકે છે.
- ટોકસીક વરાળથી અથવા તો નાઈટ્રોજન કે કાર્બન ડાયોક્સાઈડ જેવા નિષ્ક્રીય વાયુઓને કારણે પ્રાણવાયુનું પ્રમાણ ઘટતાં બંધિયાર જગ્યા માં ભયજનક વાતાવરણ ઉત્તપન્ન થઈ શકે છે.
- કોઈપણ ખુલ્લા પ્રોસેસ વેસેલ અથવા તો પાઈપ જેવા વરાળના સંભવિત સ્ત્રોત બંધિયાર જગ્યા માં ભયજનક વાતાવરણ ઉત્તપન્ન કરી શકે છે.
- પાઈપ કે વેસેલ સાથે જોડાણ ને કારણે જોખમી વરાળ લાંબુ અંતર કાપીને સ્ત્રોત થી દૂર ખુલ્લા પાઈપ અથવા તો વેસેલમાં પ્રવેશી શકે છે.

તમે શું કરી શકો ?

- સંભવિત ભયજનક બંધિયાર જગ્યાને ઓળખો અને તેમાં કામ કરતી વખતે તમારી કંપનીએ પ્રસ્થાપિત કરેલી બંધિયાર જગ્યા માટેની સુરક્ષિત કાર્યપ્રણાલી નું પાલન કરો.
- ઓછી અથવા હવાની અવરજવર વગરની જગ્યામાં, ખુલ્લા વેસેલ્સ, પાઈપઓ અથવા તો બીજા ખુલ્લા પ્રોસેસ ઈકવીપમેન્ટ વાળી જગ્યામાં, યોગ્ય વર્ક પરમીટ વગર અને વાતાવરણનું અવલોકન કરી જગ્યા સુરક્ષિત છે તે ખાત્રી કર્યા વગર ન જાવ.
- યાદ રાખી ને ખુલ્લા પાઈપને ઘણાં લાંબા અંતર સુધી તપાસો અને ખાત્રી કરો કે બધાં જ સંભવિત ભયજનક દુષિત સ્ત્રોતો ને કાઢી નાખવામાં આવ્યા છે કે બંધ કરી દેવામાં આવ્યા છે અથવાતો આઈસોલેટ કરવામાં આવ્યા છે.
- તમે જ્યારેપણ કામકરવાની જગ્યાની પરીસ્થિતિ બદલો (દા.ત. પાઈપમાં કામ કરતી વખતે ખુલ્લા ભાગને પ્લાસ્ટીક વડે ઢાંકવું) ત્યારે ખાત્રી કરો કે લાયકાત ધરાવનાર વ્યક્તિ દ્વારા હવે રહેલાં જોખમો ઓળખવામાં આવેલ છે અને તેની ઉપર જરૂરી કંટ્રોલ મુકવામાં આવેલ છે.
- નાઈટ્રોજનથી થતી ગુંગળામણના વધુ જોખમો ને જાણવા માટે એપ્રિલ ૨૦૦૪, સીસીપીએસ પ્રોસેસ સેફ્ટી બેકનનો અભ્યાસ કરો.

બંધિયાર જગ્યાને ઓળખો અને તેમાં ધ્યાન રાખી કાર્ય કરો !